

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XIII. Quanta vis sit innatæ præsertim & inueteratæ cupiditatis ad
animum infelici seruitute premendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

lum, verum etiã inter duo mala consistit, vt non magis consequens sit, non esse liberum arbitrium in homine, quia bonũ facere non possit, quã in Deo nõ esse, qui malè facere nõ potest. Deinde quis vnquam dixit Catholicus, homini non nisi malũ velle & posse, competere? prorsus & modò cùm infirmum & læsum est hominis arbitrium, potest & velle bonum & facere. Sed illo adiuuante potest, qui dicit: Sine me nihil potestis facere. & Faciam vt in præceptis meis ambuletis. Sed contra Cassianum collatorem copiosè & eruditè describitur à diuo Prospero Episcopo Regiensi. Cap. 27.

CAPVT XIII.

Quanta vis sit innata præsertim & inueterata cupiditatis ad animum infelici seruitute premendum.

HÆC eò dicta sunt, ne aut prætextu gratiæ qua liberamur defendendæ, liberum destruaturs arbitrium; aut studio propugnandæ libertatis naturalis sic effluamus, vt gratiæ Dei facere videamur iniuriã, quã de implicamētis necessitatũ nostrarum expediti, beata libertate donamur. Quod ille beneficium cõsecutum se esse recognouit, qui dixit: Quia respexisti humilitatem meã, saluasti de necessitatibus animã meam: nec cõclusisti me in manibus inimici. Ac reuera (quoniam huc nostra reuocari debet oratio) quis edisserat pro rei magnitudine, quantæ sint necessitates vincendarum cupiditatum, & annosæ consuetudinis malæ? vides quã malè facias, quã detestabiliter, quã infelicitè; & facis tamẽ. Fecisti heri, facturus es hodie, cras quoque fiet idein. Vnde raperis? quis te captiuum trahit? nullãne hæc necessitas est infeliciissimæ seruitutis, quã lex membrorum imponit? Nullũmne iugum quod ille se perpeti verbis eiusmodi confessus est? Psalm. 30.

Odi, nec possum cupiens non esse quod odis.

Heu, quã quod studeas ponere, ferre graue est!

D. 3

Nam

Nam desunt vires ad me mihi iusq³ regendum,

Auferor vt rapida concita puppis aqua.

En Luc. lib. 4.

Est etiam interdum vehemens adeò semel incitata & ardentis cupiditatis imperium, vt corporis salus (cuius nec inter deprauatissimos mores præcipua cura deponitur) præsentissimis periculis exponatur. Vnde non alienum videtur ex D. Ambrosio repetere, quæadmodum Theotinus quidam cum graui oculorum incommodo laboraret, & amaret vxorẽ; interdicta sibi à medico facultate coeundi, cupiditatis impatiens, atq. impetu libidinis raptus, sese moderari ac resistere nequiverit. Sciens enim prudensque quòd esset oculos amissurus, priusquã misceretur vxori, in ipso estu feruentis cupiditatis & consuetudinis apparatu, Vale, inquit, amicum lumen. Hæc nimirum vis est flagrantis cupiditatis, ad animũ, quocunqve velit, reclamante quoque ratione, pertrahendum. Hic meridianus (opinor) ille dæmon, qui clara etiã & illustri cognitionis luce, æstuationis potenter incurrens, multos subuertit. Sic turpiter perniciosèque seruit animus libidini, vt non modò æterna quæ non videntur, sed nec ista quæ sentiuntur vitæ præsentis incommoda, proinde fugiãtur. Imò verò & euentura præuidentur, & à sciẽtibus prudentibusque accersuntur, atque vt vitiis dominãtibus pareatur, tanti frequenter emitur, pœnitere. Ingentes, inquit, parturit ira minas. At caue saltem, quæ cõminata sis expleãtur. Imò & hic irẽ seruiendum est, etiãsi consequatur pœnitudo. Quo feret ira, sequar, ait, facti fortasse pigebit. Dicat & D. Cyprianus quanta sit vis prementis & malè blandientis cupiditatis: de se ipse confiteatur, quid aliquãdo senserit, quarumque se necessitatum catenis animaduernerit esse compeditum. Ego, inquit, cum in tenebris atque in nocte cœca iacerem, cumque in salo iactantis seculi, mirabundus ac dubius, vestigiis oberrantibus fluctuarem, vitæ meæ nescius,

*Ouidius epist.
Medeæ ad Iasonem.*

Lib. 2. epist. 2.

nescius, veritatis ac lucis alienus, difficile prorsus ac durum pro illis tunc morbus opinabar, quod in salutem mihi diuina indulgentia pollicebatur, vt quis renasci denuò posset, vt que in nouam vitã lauacro aquæ salutaris animatus, quod priùs fuerat exponeret; corporis licet manente compage, hominem mente ac animo mutaret. Quin impossibilis, aiebam, tanta conuersio est, vt repente ac perniciousiter exuatur quod vel genuinũ situ materiæ naturalis obduruit, vel usurpatum diu senio vetustatis inoleuit. Alta hæc & profunda radice penitus sederunt. Quando parsimoniam discit, qui epularibus conuiujs & largis dapibus astueuit? & qui pretiosa veste conspicuus, in auro atque in purpura fulsit, ad plebeium se & simplicem cultum quando deponit? Fascibus ille oblectatus & honoribus, esse priuatus & inglorius non potest. hic stipatus clientum cuneis, & frequentiore comitatu officiosi agminis honestatus, pœnam putat esse cum solus est. Tenacibus semper illecebris necesse est, vt solebat, violentia inuitet, crudelitas stimulet, ambitio delectet, libido præcipitet. hæc egomet sæpè mecum. Nam vt ipse quam plurimis vitæ prioris horroribus implicatus tenebar, quibus exui me posse non crederem, sic vitijs adherentibus obsecundãs eram; & desperatione meliorum, malis meis velut iam propriis ac vernaculis affauebã. Hæc de seipso Cyprianus. Et reuera difficile est, imò verò, si corruptæ naturæ vires spectaueris, impossibile, quod natus sis, & longa iam consuetudine firmaueris, id esse desinere, semelque validè impressa, reuocare vestigia. Verissimeque D. Ambrosius dixit, Homines mundi cupiditate possessos, emergendi non habere facultatem. Ac rursus, Cum semel anima fuerit in cupiditates demersa terrenas, difficilè in altũ potest, vnde descendit, sine Dei fauore reuolare. Actuum enim suorum vincula laqueis, & deliciarũ secularium illecebris

*In Lucam ad
illud: Beati
pauperes spi-
ritu.
Sub finẽ lib. 4.
in Lucam.*

*Hiereem. 18.**Sapient. c. 12.**Psalm. 57.*

obnoxia, iam tenetur. Hoc ipsum & Propheta dixit: Si potest, inquit, *Æthiops* mutare pellem suā, aut pardus varietates suas, sic vobis poteritis benefacere cum didiceritis malum. Sapienter ipse quoque cum erga impios diuinæ benignitatis ostenderet patientiam, *Dabas*, inquit, locum pœnitentiæ, non ignorans quoniam nequam est natio eorum, & naturalis malitia ipsorum, & quoniam non poterat mutari cogitatio eorum in perpetuum. Vnde & illud esse arbitror, quod scriptum in *Euangelio* est, Facilius esse camelum intrare per foramen acus, quàm diuitem in regnum cælorum. Amor enim mundi, vt tenacissimis vinculis animum detinet in viæ veteris errore; ita repugnat atque obluatur, quoad potest, contraria præcipienti & suadenti Deo. Quoniam enim modo non inhæreat instar visci tenacis, aut magis expelli quàm natura queat quod ab ipso ortu insit? Alienati sunt, inquit, peccatores à vulua, errauerunt ab utero; locuti sunt falsa. Quoniam ratione suis expediuntur vinculis, qui seruitutem propriam sic ament, vt verbum salutis, quo liberari possent, tanquam cæclis auribus non admittant? Furor, inquit, illis in similitudinem serpentis, sicut aspidis surdæ & obthuratis aures suas. Quæ non exaudiet vocem incantantium, & venefici incantantis sapiēter. Aspidem enim ferunt, ne incantatoris carmine educatur è latebris, alteram quidem aurem premere in terram, cauda verò alteram oppilare. Denique prudētia carnis (quemadmodum ait *Apostolus*) semper est inimica Deo; neque illi subiecta esse aliquo pacto potest. Cuius tamen voluntati natura omnis promptissimè cedit, sui que conditoris mox agnoscit imperium. Itaque neque lex, quamlibet sancta & iusta ac bona, neque vlla doctrina, quantumuis clara & illustris, idoneisque ad persuadendum verbis proposita, satis esse cuiquam potest ad animum cupiditatis

seruitute

seruitute liberandum. Multoque magis id se effectu-
 ram Philosophia frustra profiteretur, vt nec fibræ qui-
 dem supersint stirpium malarum, id est, ægritudinum
 animi seu vitiosarum cupiditatum. Sed quod erat
 legi impossibile, inquit Apostolus, quæ infirmabatur
 per carnem, Deus Filium suum mittens in similitudi-
 nem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum
 in carne, vt iustificatio legis impleretur in nobis, qui
 non secundum carnem ambulamus, sed secundum
 spiritum. Hic est qui educit vinctos in fortitudine,
 similiter & eos qui exasperant, qui habitant in sepul-
 chris: qui conterit portas æreas & vectes ferreos con-
 fringit. Hic solus est, qui grauam animam iugo pec-
 cati, liberare de suis necessitatibus potest. quam his
 solutâ illud sequitur, vt nec inimici manibus (quem-
 admodum in Psalmo scriptum est) concludatur. Om-
 nes enim morientes si bene morimur, ex eius elabi-
 mur manibus. Qui verò in suis iniquitatibus malè
 moriuntur, eius conclusi manibus vnâ cum eo in fine
 damnantur. Cuius sub tyrannide pars agitur alia mi-
 serandæ seruitutis.

*Cicero in fine
lib. 3. Tuscul.*

Psalm. 106.

Psalm. 37.

LIBRI PRIMI FINIS.

D E